

előretolt helyőrség

IRODALMI-KULTURÁLIS MELLÉKLET

2017. november

I. évfolyam I. szám

4 MOLNÁR VILMOS
HÁROM
NOVELLÁJA

5 SZÓCS GÉZA VERSE
DEBÜT: DEZSŐ KATA

6 BEMUTATKOZIK
AZ ELŐRETOLT HELYŐRSÉG
ÍRÓAKADÉMIA

vezérvess

Farkas Árpád

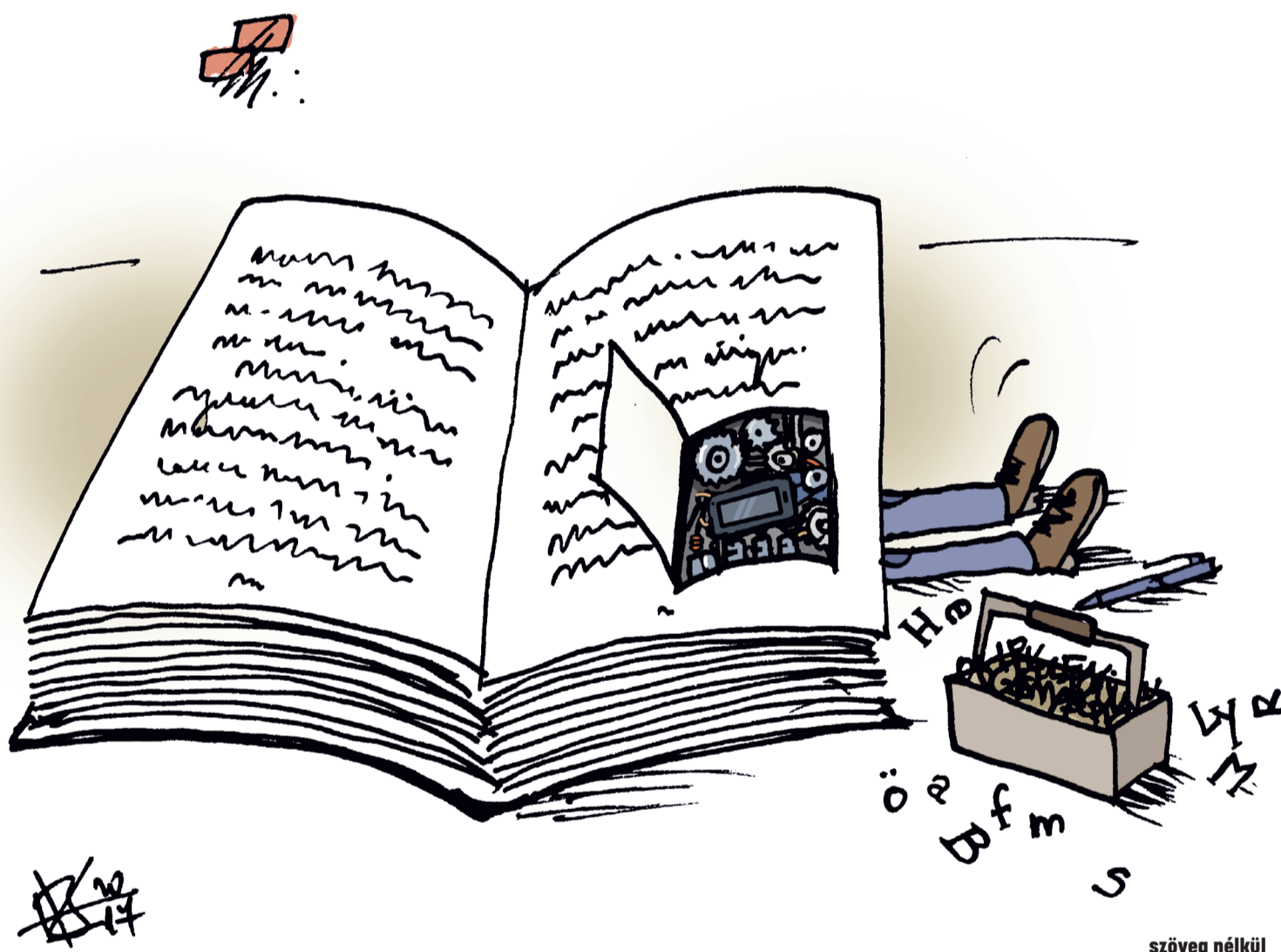
Avaron

Orra bukva az avaron,
forogva mennyköves határon,
az ember mondja a magáét,
mint akit nem vertek még szájon,
mint aki lélegzetet is
e föld gyomrából vesz már,

kövek köhögnek tüdején,
nyelvére agyagos sár
tapad,
hogyan érezze,
ne csupán látva lássa
a földet, honnan vétetett
a fel-feltámadásra.

Orra bukva az avaron,
és menni tovább mégis,
ébreszteni a nagyra nőtt,
de alvó jegenyét is,
nem hagyni, hogy a fenyesek
zöld tükkkel befércléjék
mindazt, mi mítoszalan már,
de lelkiismeret még –

Orra bukva az avaron,
a veszélyt megkeresni,
derékig csonterdőben is
csak menni, egyre menni,
mint kire országló erőt
s egy ilyen földet szabtak,
hogy óvja lélegzeteként
e keserves hatalmat!

szöveg nélkül

interjú

MEGLÁTOGATTUK KŐ PÁL KOSSUTH-DÍJAS SZOBRÁSZMŰVÉSZT HEVESI OTTHONÁBAN

A NŐ A LEGFONTOSABB TÉMÁM

Bonczidai Éva

– Már több mint egy éve visszavonult a tanítástól, azóta tud a saját dolgaival foglalkozni, saját életet élni?

– A saját életem sosem a saját életem. Látnod, most is vannak itt emberek – épp ti – és faggatok.

– Amikor legutóbb itt jártam, mutatott a hevesi művésztelepen egy fa oldalának döntött követ, hogy abba fog „síríteni” valamit. Azt reméltem, most láthatom, hogyan és min dolgozik

– A készülő munkáimról nem szívesen beszélek, mert akkor nem csinálom meg. De egyre kevesebb időm lesz rá, tehát igyekezni kellene. Azért sem haladok velük, mert egyre többet ülök az asztalnál, és írok. A szerszámaim szanaszét vannak, elhagyták, mert most velük nem foglalkozom, csak az írással. Ez a fénykép a példaképem.

– Jókai?

– Igen. De jaj, nem akarok annyit írni, mint ő, a világerő. De az tetszett, hogy kiverték a dilit, hogy mi az, hogy egy fiatal nővel él a Nemzeti Szállóban? Jöjjön haza! És ő azt mondta, nem, mert neki más az elképzelése. Ezt az érzést, ezt a döntést ismerem. Az írást nem feltétlenül megjelenésre szánom. Nem is érzem úgy, hogy biztosan jó az, amit írok. Az írásba belemenekülök. Persze használom is, amit leírok, de most a megnyugvásom ebben van jelen. Mutattam az előbb, hogy mit olvasok épp. Ady Lajosné Kaizler Anna Az ismeretlen Ady című könyvét. Megnyugtató olvasni azokat a leveleket, mert hitelesek. És én most ezt keresem.

– Mit ír?

– Naplónak mondom inkább. Meg amolyan önvédelem is, hogy jó, ha mindezt nem felejttem el. Nézd, közben megtaláltam egy régi naplóm. Ez egy hét kiló tíz dekás történet. Ez áll a borítón: Miskolc, 1990. 12. 3. sZólya utca 9–11. – ez egy diétás szanatórium, ahova bevonultam akkor. Ott kezdtem el Miskolctapolcán. Arról szól, hogy mi mindenem járt az agyam, amíg eltűntek rólam a kilók. Fotók is vannak benne.

– A naplóról folyamatosan az életében, vagy csak olyankor veselkedik neki, ha szünetet tart?

– Nem, nem folyamatos. Ez a miskolci is csak önvédelem volt. Akkor ott életszükséglet volt. Antall Pista, a Magyar Rádió művészeti szerkesztője mondta, hogy menjünk föl ebbe a szanatóriumba, mert ő is le akar fogyni. Fölmentünk, amikor megmutatták a

szobánkat, ő azonnal mondta, hogy vigyem ki az állomásra, mert a rádió bajban van, és neki haza kell menni, én meg egyedül maradtam a szobában. Addig írtam, amíg ott voltam fogyni egy hónapig. Az kemény volt. A legteljesebb fegyelem, figyelem, és nem nagyon kaptunk enni – ez bevált. Addig tornáztattak, amíg meg nem haltunk. Vízi balett meg minden. Kínzás volt. De az eredmény jó volt. Miután hazatértem is ugyanúgy éltem, mint ott, csak futottam a kutyámmal napi hat kilométert. És ahogy suhantunk, egyre több kutya csatlakozott hozzánk, végül tizenvalahány kutyával futottam mindig. Még 12 kilót fogytam közben. Amúgy ez a napló meg is jelent. Turcsány Péter, Lázár Ervin és Dvorszky Hedvig írt hozzá ajánlásokat.

folytatás a 3. oldalon

Járőr a Szaharában

ERŐS VÁRUNK

Demeter Szilárd

A legvadabb Ceaușescu-korszakban nőttem fel Székelyföldön. A Madarasi-Hargita lábához korán beszökött a tél, és akkoriban még kemény teleket éltünk, nem ritkán másfél méteres hóval – csend volt, hideg, hó és áramszünet. Kezdeni kellett valamit a hosszú téli estékkel, és ez nem olyan egyszerű három átok kölyökkel egy kétszobás tömbházlakásban: ha nincs villany, akkor mi marad? Az éneklés. Sötétben minden ember énekel, álltunk tanítónő édesanyjammal és a húgommal az ablak előtt, megyen már a hajnalcsillag lefelé, népdalokat énekeltek, a bátyám már nagyfiúként gyertyafényben olvasott, édesapám aludt, esztergályos vas-munkásként neki hajnalban fújt a gyár, éjszakánként kihorkolta magából a dühét.

Nem volt tévé, illetve készülék még akadt, fekete-fehér, lámpás – ha nagyon akartuk, napi egyórányi adást nézhettünk, híradót, többségi nyelven magyarul, hogy milyen jó nekünk, annyira azért nem hittük el, akkor már inkább a könyvek.

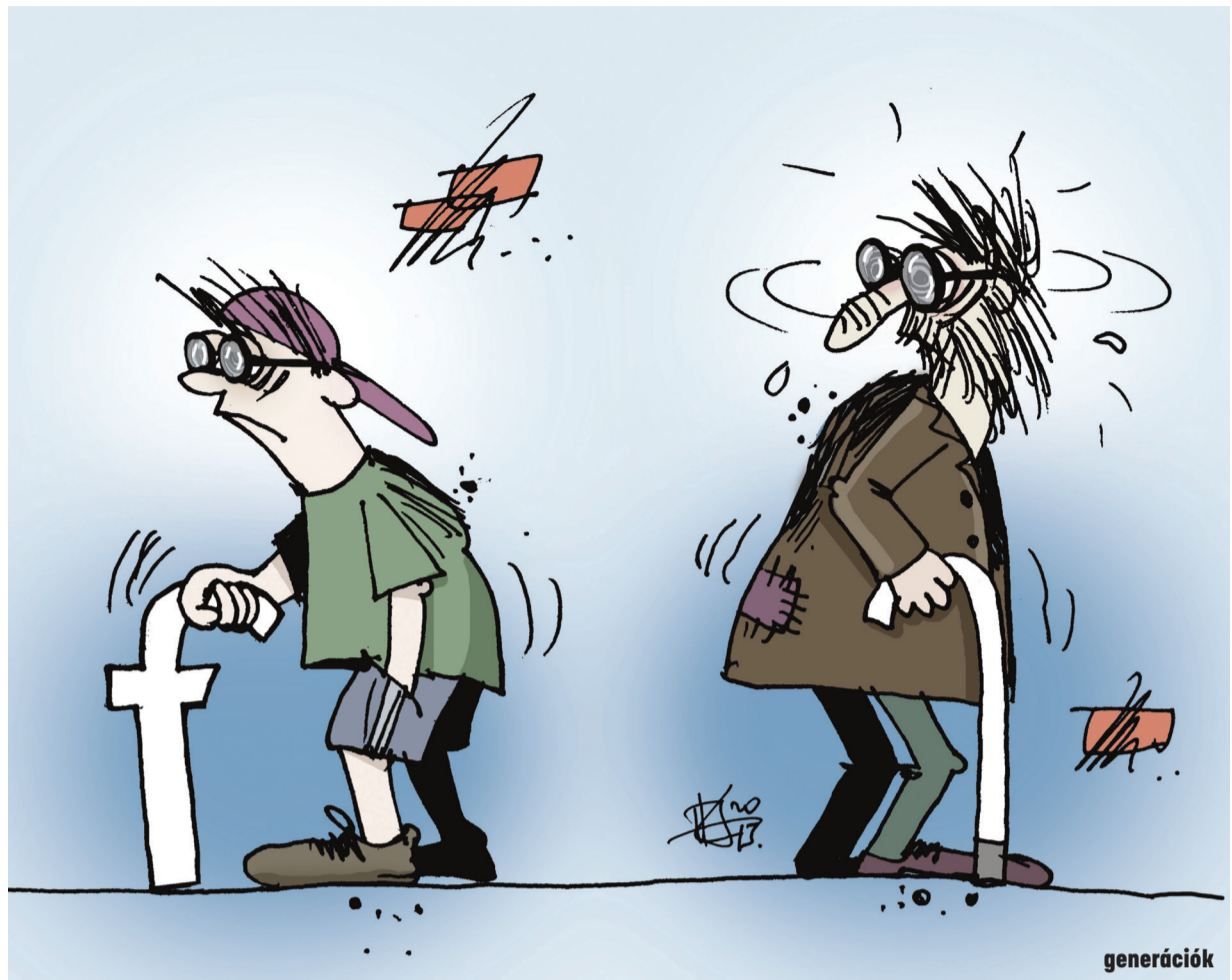
Mert a mozi is drága multság volt, heti egy filmet vetítettek román felirattal. Színmagyar településen nem igazán beszéltük a velünk szemben ellenséges államhatalom nyelvét. A katonaviseltek törték, olykor félhangos székely szinkrontolmácsolásban élvezhettük a mondanivalót nagy röhögések közepette. Mert a székelyek valóban szükszavúak, moziba pláne nem beszélgetni járnak, pár szóban összefoglalták a sommás véleményt, ej, komám, az se százas, aki kitalálta, néztük a vásznat, a hátsó sorokban pedig ment az üzekedés.

Nem ette meg az időnk a számítógép, mivel olyant még csak nem is láttunk, az internetet is akkoriban találgatták fel a világ boldogabbik felében. Székelyföldön annyi volt a világ, amennyit megéltünk, a valóság még brutálisan húsból és vérből állt.

Meg abból, amit hozzáolvastunk, mert könyvet, azt lehetett kapni. Csotolt árúként adták az élelmiszerboltban, halfasírhoz Jókait. Minden lakásban ugyanazt a sorozatot láttad, és minden lakásban láthattad azt a sorozatot, a Kritérium Könyvkiadó az egyetlen értelmes dolgot csinálta: az állami könyvkiadás és -terjesztés magyar kiszolgálójaként hihetetlenül jó könyveket adott ki.

Mindemellett a szomszéd városból odavetődött zenetanár hangszert adott a parasztyerek kezébe – mert szülővárosom inkább falu, tömbházlakóként mi is kínlódtunk a hegyoldalban lévő nadrágszíjnyi pityókaföldünkkel –, száztágú kórus és ötvenfős zenekar kezdte 35 éve minden koncertjét Bach Parasztkantátájával; ez a Szentegyházi Gyermekfilharmonia, aminek fuvolásaként hamarabb játszottam Mozartot, mintsem hogy bármit is tudhattam volna a polgári kultúráról.

Olykor költő érkezett városunkba, a kultúrotthonban még a csillár-ról is lógtak, és ha netán Kányádi Sándor adomázott, szavalt, olvasott, hát melegek a tekintetek, versünnepet ültünk a javából. Ezekre az alkalmakra mindenki a legszebb ruháját vette fel, neve is volt: templom-

generációk

bajáros. Éltük az irodalmat, éltük a kultúrát, mi magunk voltunk a kultúra.

Ma már felvetődik a kérdés, hogy érdemes-e költőien lakozni. A diktatúrában semmi nem volt, ma minden van. Minden is. Állandó a zaj, véleményvezérek és divatdiktátorok mondják meg, hogy miről lehet beszélni és hogyan, miről kell hallgatni, és ehhez mit vegyünk fel. Hogy megóvjának szabadságunk vélt veszélyeitől, Facebook-buborékba zártak bennünket. Vagyis mentünk önként, nem kellett sokat noszogatni.

Mellékletünk kísérlet arra, hogy visszatérjünk saját kultúránk talajára. Ez az igény hozta létre az Előretolt Helyőrség Íróakadémiát. Élni akarjuk

az irodalmat. Nem a szakmának, hanem hús-vér olvasóknak írunk. És ha sikerül olykor eloldanunk Önöket a hétköznapi gondjaitól, akkor már megérte. Idén két rendhagyó számot gondozunk, ezt az elsőt bemutatkozásképpen, valamint karácsony környékén egy ünnepi kiadást. De jövő év januárjától hétről hétre olvasható és élvezhető tartalmakat igyekezünk Önöknek, magunknak összeállítani.

Egy nagyon okos filozófus azt mondta: nem az a misztikum, hogy milyen a világ, hanem az, hogy van. Vagyunk, és ez maga a csoda. Otthon lenni a csodában, otthonossá tenni a világot – ez a mi munkánk; és nem is kevés.

tárca

TALÁLKOZÁSAIM EGY TÁRCAÍRÓVAL

A tárcaíró a metrómegállóban állt. Piros esőkabát meg barna farmer volt rajta, és egy egyszerűbb fekete bőrcipőt viselt. Hátizsákja félig nyitva, az elromlott cipzárt sikertelenül pótolta néhány biztostűvel. Bal kezében zöld színű, foszladozó bevásárlótáskát fogott, a súlyától kissé meggörnyedve. Így állt ott a tárcaíró, szemében a világgal, szatyrában az esti csirkemájjal. Egészen odaillett a megállóba, nem tűnt ki semmivel a várakozók közül, tekintete mégis nyilvánvaló tárcaírószerűséget tükrözött. Régről ismertem, így odaléptem hozzá és megkérdeztem, hogy van mostanság. Úgy nézett rám, mintha megzavarnám valami halaszthatatlanul fontosban.

– Egy tárcán dolgozom – mondta, de ez nem lepett meg.

– Na tessék! És miről szól?

– Az egyetlenről, amiről egyáltalán írni érdemes – mondta, és némi fensőséggel nézett rám. – Az életről, természetesen.

– Egyedül arról érdemes – biztosítottam rögtön, hogy meg ne sértsem a tárcaírót.

– Ne gúnyolódj! – csattant fel ingerülten.

– Tudod te, mennyi volt most a gázszám- la? Még fiatal vagy, szinte gyerek, úgysem érted. Hogy a villanyról meg szó se es- sék! De mit számít neked az ilyesmi, csak tengsz-lengsz, értékvesztetten csapongsz.

Meg a két gyerek különórái, az angol meg a ritmikus sportgimnasztika... – ahogy ezt mondta, remegni kezdett a szája széle.

– Szóval jövő csütörtökig sürgősen írnom kell valamit az életről, különben nem fizet- nek semmit, de talán sem az életről, sem

egyéb dolgokról nem írhatok majd többet. Ez egy szigorú szerkesztőség! Rendkívül szigorú!

Ezt mondta, aztán felszállt a metróra és eltűnt, egy gondterhelt tárcaírónyi úrt hagyva maga után. Két nap múlva, véletlenül ismét találkoztunk az utcán. A tárcaíró izgató volt. Megkérdeztem, hogy halad az írásával.

– Marcibácsi! Tegnap ihletem volt! A játszótéren voltunk a gyerekekkel, és néztem, ahogy a fiam rollerezik körbe-körbe, a hinta körül. Meg sem állt, csak rótt a köröket, mint a mérgezett egér. Úgy körözött, mintha üldöznék. És közben végig az aszfaltot nézte, mintha odaszögezték volna a tekintetét, nem is figyelt senki másra. És nem ilyen az élet? Üldözöttetve vagyunk. Rójuk a köröket, nem törődünk mással, aztán meghalunk csendben. Kész! Volt, nincs. Mókuserék, küzdelem és halál. Egy olyan történetre gondoltam, ahol a kisfiú rollerét ellopják, aztán szegény egész este keresi a parkban, de valahogy belefut a mesterségesen kialakított díszútba. Mondjuk, fölé hajol és beleesik. Vagy akár lökik. És nem ilyen az élet? A roller, mint az élet igenlése, és a fulladásos halál, mint ugye az élet inverze. Na, mit gondolsz? Ja igen, a mesterséges tó pedig a fojtogató konvenciók szimbóluma lenne, bár ezt lehet, hogy még átértelmezem. A magányosság talán... – tűnődött el a tárcaíró.

Ezt mondta, aztán, még mielőtt bármit szólhattam volna, közölte, hogy rohan, mert még vennie kell teljes kiőrlésű

kenyeret és laktózmentes tejet, a felesége nem megalkuvó típus, csak ilyet hajlandó inni, és most már, hála istennek, a gyerekek is csak ezt isszák. Azzal elviharzott. Meg sem lepődtem, mikor másnap a pékség előtti sorban ismét megláttam a tárcaírót. Arca beesett volt, szeméin karikák éktelenkedtek, kabátja piszkos, cipőjén sárfoltok. A művész nem volt bizalomgerjesztőnek mondható, inkább züllött alaknak tűnt. A rollerről és a mesterséges tóról kérdeztem.

– Végül elvettem – mondta nagyot sóhajtván. – Azt hiszem, túlságosan posztmodern ehhez a laphoz, talán nem is fogadná be. De valahova azért majd ellövöm. Mert egyébként jó a szöveg. Nekem most valami olyasmi kéne, ami nem ennyire meta, érted. Ehhez még kicsik az olvasók – pisilogott szerényen. – Kicsik még, nincsenek rá felkészülve. Most csak a kakaós csigára gondolok. Ahogy a kenyér és a kakaó egymással keveredik, és megbonthatatlan vagy nehezen megbontható elegyet alkot. Hm? A *prima materia*. A pék értő keze szabályos csigavonalakat formáz a tésztaból, ahogy az Isten elrendelte. Hm? A kakaópor mint essentia, és a tészta mint logosz. Ezt értékelnéni fogják, ha nem is holnap, vagy holnapután, de legalább a halálom után. Léírok aztán néhány mondatot az evésről, mint a pusztítás, egyben a fennmaradás szimbólumáról, és ez már az örök visszatérés mint olyan. Ja, aztán a pék kimegy a piszoárhoz, és úgy lesz vége, hogy a falat nézi és sír. Ott rázza a zokogás a végében. Na? Dupla fenekű szöveg, elismerem, de jutalom is

egyben annak, aki érti. És én annak írok, aki érti. Aki érti, Marcikám, csak annak!

– Hm. Nem tűnik hülyeségnek. Ha ezt én írnám, a piszoárra nagyobb hangsúlyt fektetnék.

– Igen, ez egyértelmű. És az egészben az a jó, hogy valahogy csiklandozza, ingerli az érzékszerveket. Nem?

Ezt mondta, de látszott rajta, hogy maga sem hisz ebben az egész kakaócsiga-dologban. Tűnődve bámult rám, arcán a fáradt megszállottság jelei mutatkoztak, és nem hittem, hogy mindennek a tárca megírása lesz a mellékhatása.

Szinte természetesnek tűnt, mikor két nap múlva megint a tárcaírót láttam, ahogy a boltban válogat a polcoknál.

– Hát te állandóan vásárolsz?

– Az idő véges – mondta talányosan. – Na, ez is megérne egy tárcát – morfondírozott kicsit, hozzá aprókat nevetett.

Azért látszott rajta, hogy örül nekem. Bal kezével egy ketchuposflakont szorongatott, jobbával pedig hevesen bökdöste az összetélt részletező feliratot, még az ujjja is majdnem kisebesedett.

– Ez az! Ide figyelj, azt hiszem, én megtaláltam! A tárca a következő lesz: Száraz, melegtől védett helyen tárolandó. Felbontás után szobahőmérsékleten tárolandó!

Ezt mondta a tárcaíró, és közben előre-hátra billegett, a flakont pedig hol elvette a polcra, hol visszarakta. Mikor újra levette, mindig gyanakvón rám sandított. Aztán aprókat csoszogva elvonult. Azóta nem láttam.

Gorondy-Novák Márton

– Igazából nem lep meg, hogy ír, mert amikor tavaly itt jártam, már javában zajlott a hazahurcolkodás az Epreskertből, és amikor beléptünk ide, azt mondta: „Az itthoni műtermem most úgy néz ki, mint egy idős író menedékhelye. A tudós dolgozószobája könyvkupacokkal.” Látszólag nem változott sok minden. De olyan ez a helyiség, mintha az ön fejében járnánk, az emlékei között – itt az utolsó papírfecni is jelent valamit, hiszen eltette, megőrizte, fontos önmek valamiért. Most is, amíg beszélgetünk, időnként kutakodik a polcon, előszed egy-egy albumot, meghívót, a diákjaihoz, a barátaihoz kötődő dolgokat.

kiöntetem bronzból. Mert egyet elloptak a Mohácsi Nemzeti Emlékhelyről, és nem bírom elviselni, hogy nincs meg. Ezt mind be kellene fejezmem.

– Vannak olyan témák, amelyek időről időre kíváncsivá teszik önt?

– Legelőször is a nő a legfontosabb témám. Ez fontos az ember életében. Az bizarr, hogy mindig közbeszól a véletlen. A legflegmább Rajczi Margit volt, egy gyönyörű, nagy orrú lány egy másik évfolyamról – csináltam róla egy gyönyörű, fekete kendős portrét. Csepelen lakott, és kijár-

rendelésre festett képeit az édesanyja sikeresen eladogatta, és már kamaszkorában megbízást kapott, hogy fesse meg a stációkat az egyik közeli templomban.

– Igen, az első munkáim ma is láthatók a jászszentandrási templomban. Menjünk oda, meg akarom mutatni. Persze nem én vagyok ott a nagy szám – a szentély és a diadalív freskóit Aba-Novák Vilmos festette. Az igen.

– Útközben faggatnám még a pályakezdekről.

– Először nem szobrász akartam lenni, hanem festő. Padisák Mihálynak írtam a

Zsuzsa mesélt rólad, és most elmondom, miért volt fontos, hogy veled találkozzam. Az én szüleim egyáltalán nem akarták, hogy én művészpályára lépjek. Mindig rajzoltam és rajzoltam, és mást egyszerűen el se tudtam képzelni az életemben, semmi más nem érdekelt. Mondtam, hogy Párizsba akarok menni, mert úgy tudom, hogy ott vannak a híres nagy mesterek. Arról szó se lehet – mondták a szüleim. Valaki mondta, hogy Bótán a kastélyban van egy úr, akinek nagy hatalma van, mert Borsod megye főispánja, Vitéz Borbély-Maczky Emil, ő volt a te rokonod. Én fogtam a mappámat, és kimentem hozzá Bótára. Megálltam egy nagy kovácsoltvas kapu előtt, és néztem, hogy hogy tudhatnék bejutni. Kinyitottam a kaput, nagyot csikordult, mentem befelé, és akkor két szelindek vágta az ajkamat. A mappámat magam elé vettem, behunytam a szemem, és vártam a halált. Aztán hallottam egy erőteljes férfihangot: Vissza! A kutyák letették a lábukat, és mint a rajzfilmekben, úgy túrták maguk előtt a kavicsot és a földet, amíg meg tudtak állni. Megálltak előttem, nem ettek meg, kinyitottam a szememet, és láttam, hogy ott lovagol egy férfi. Ő volt Borbély-Maczky Emil, és odaszólt, hogy kit keres és mit akar? Bemutatkoztam, és mondtam, hogy Párizsba akarok menni rajzolni tanulni. Megmutatnám a rajzaimat.” De Emil bácsi, édesapám keresztapja azt mondta erre: „Ne haragudjon, engem a rajzai nem érdekelnek, de a vágy, hogy maga Párizsba akar menni, érthető, úgyhogy menjen be hétfőn a titkárnőmhöz, egy évre megkapja a pénzt”. Ott volt az ösztöndíj. Tehát aki nagyon akarja ezt az utat járni, megtalálja a módját – régen is így volt, ma is. Azt is mondta Lajos, hogy ha a szülei eladtak volna egy bikaborjút, annak az árából úgy élhetett volna Párizsban, mint egy herceg. De ők nem akarták, úgyhogy nem segítettek neki.

– Az ön szülei mindvégig hitték abban, hogy önnek ez az útja?

– Azt hiszem, igen. Édesapám biztos, mert ő tanított is engem rajzolni. Édesanyámnak meg bármit mondtam, az neki szentírás volt.

– És ön sosem volt bizonytalan? Mindig tudta, hogy ez a dolga?

– Én örökké bizonytalan voltam.

– Most járok itt először a jászszentandrási templomban, és csak ámulok Aba-Novák freskóin. Úgy tudom, az egyik alak az önarcképe, és hogy egy-egy helybéli arcát is megörököltette ezeken a képeken. Önt 14 éves korában, amikor megbízták, hogy fesse meg ide a stációkat, nem rettentette el ez a feladat?

– Amikor ide kijöttem, és megláttam ezt, dobtam egy hátast. Micsoda emberek! Itt van Aba-Novák önportréja, ez a kék ruhás pedig a felesége. Jaj, nem gondoltam én arra, hogy ezzel mérjem magam. Az én munkáim ezek a 70x50 centiméteres temperaképek. Édesanyám imakönyve segített sokat – abból másoltam ki a képeket, csak festettem még rá ezt-azt. Az például az én önarckémem – csikos ingben háttal ülök, ő meg, aki megy a demizsonnal, Kanzsó Mátyás bácsi. Iszogatott és mesélt. Érdekes volt, úgyhogy őt is idefestettem. Ezen meg Zsolti pajtásom ül. Ő is csikos felsőben van. A felhők is saját munka, ezeket nem a könyvből másoltam. Ez is egy önportré – kalap és toll is van a képen. Már nem emlékszem, miért épp ezekre a stációkra festettem magamat. Munkácsy miatt éreztem úgy, hogy magamat is megfesthetem a képeimen. Őt már akkor nagyon tiszteltem.

– A szobrai között is van önarckép. Például az ifjú Szent István szobra a Gellért/hegyen, és a pálos rend alapítójának domborművén is rajta van. Az önarckép számvetés – mondta egyszer. Dolgozik újabb önarcképen?

– Kellene. Csilla is nőgat. De nem tudok nekifogni. Mindig valami közbeterpeszkedik. Nyitrai Imi barátom felajánlott egy táblát, majd mellé teszek egy tükört és rajzolok. Az önarcképhez ugyanis tükörbe kell nézni. Minden értelemben.

Fotó: Éberling András

– Ahogy telik az idő, az ember köré egyre több tárgy gyűl. Nemcsak a plafonig érő könyvespolcok, kupacok vagy az elkészült szobrok vannak itt, hanem ahogy mondod, ezek a papírok is, meg sok kacat, amihez néha már magunk se tudjuk, miért ragaszkodunk annyira. Itt tényleg van minden. Igyekszem persze rendet vágni, Csilluka (Halassy Csilla szobrászművész, Kő Pál felesége – a szerk.) is sokat segít, de lassan haladok. Nem csak az én munkáim vannak itt. Ez például Oláh Arré Évát – osztálytársam volt. Ő is deklasszált családból jött. Somogyi Józsefnél jártunk együtt. Ő meg férjhez ment és lelépett. Azokat pedig ott a fiam, Boldizsár készítette. Ez itt az ablak alatt meg olyan, mintha egy fadarab lenne, pedig egy család. Látod, ide fel is rajzoltam rá őket – sok évvel ezelőtt. Ez egy mahagónidarab. Lengyelországból hoztam 1970-ben egy bőröndben. Amikor a határőr kinyitotta, nézett, hogy ez mi? Mondom, egy darab fa. Nem lehet kinyitni? Mondom, nem, egy szobor van benne, de még nem faragtam ki. Itthon elkezdtem dolgozni rajta, de aztán leállt bennem ez a nyugtalanság. Vagy ott az Mohácsra készül – egy szélhárfa. Ha kifaragom végre,

tam hozzá. Az édesapja hatalmas nagy ember volt, egy bicikliversenyző, Rajczi József – nagyon utált engem. Én viszont bele voltam zúgva a lányba, és csak azért is odajártam. Egyszer megyek, s hát nincs otthon senki, a szomszéd gyerek meg azt mondja, gyere már, igyunk egy sört, olyan régóta akarok veled beszélni. Elmondtam, hogy Margit apja annyira utál, hogy azt híreszteli, hogy csak érdekből járok a lányhoz, mert tudom, hogy hamarosan megjön nekik a Trabant kombi, és hogy a Szelidi-tó partján van egy kis bungalójuk. Ezután összevesztünk Margittal, mert nagyon felbosszantott ez az egész. És nem mentem többé. De csináltam egy gyönyörű pirogránit domborművet a házuk falára. Az aktok későbbi korszak – a feleségem volt Péterfy Gizi, amikor csináltam róla a Delilát. Szeretem azt a történetet. (Időközben a szobornak letörték a lábujjai – és azt is újra meg kellene csinálni.) Csodásak a nők. Furcsa, hogy mindig megpróbáltam kapaszkodni a nőbe, mert másképp semmi nem ment. Például az édesanyámba. Ő nagyon biztatott és hitt bennem mindig.

– A kezdetekkor biztosan az is valamifajta vizsgálódás lehetett, hogy a jóformán gyerekként,

rádióba. A Miska bácsi levelesládája egy nagyon jó műsor volt, gyerekek, kamaszok írták meg Miska bácsinak mindenféle ügyes-bajos dolgaikat, kérdéseiket, és Miska bácsi készségesen válaszolt. Én is írtam neki, hogy én nem akarok sokat tanulni, és van-e olyan iskola, ahol csak rajzolni kell. Ő megnyugtatóan, hogy ilyen a világon sehol sincs, de van a fővárosban egy olyan iskola, amilyenre talán én gondolok. Így kerültem Budapestre. Ott a tanárom azt mondta, túl drótosak a rajzaim, esetleg szobrásznak még jó leszek, és elvitt Somogyi Józsefhez. Ő apám helyett apám volt, miatta lettem szobrász.

– Manapság a fiatalok nemcsak azt tudják párkattintással kideríteni, milyen iskola van Budapesten, hanem nyitott előttük az egész világ, a munkáik is bármikor közzétehetőek. Hogy látja, könnyebb most pályakezdeknél lenni?

– Más küzdelem van most. Maga a lét. Minden pályakezdeknél egy harca: nem a rendszer ellen küzd, hanem hogy megtalálja, ő kicsoda. Hogy megtalálja magát. A keresés is nagy küzdelem. Tele van apró csapdákkal az egész. Hogy hogy lesz valamiből szobor, az csak az ő problémája, nem az enyém. Az én szobrom meg az én problémám.

– Azt látom, hogy az emberek nagy része ezt a Kő vagyok én? kérdést egyszer csak megválaszolja, legalábbis beletörődik egy válaszba, míg a művészek nem állnak ezzel évtizedekig, akár egy egész emberöltőn át bibelődni.

– Igen. Ennek a kérdésnek mindig ott kell lennie minden alkotás mögött. A pályakezdekről viszont eszembe jutott Szalay Lajos. Ő világhírű grafikus, számtalan legenda lengi körül. Az én történetem úgy kapcsolódik hozzá, ahogy amikor hazajött Argentínából, a régi Magyar Nemzeti Galériában, a Kúria épületében volt egy találkozó. D. Fehér Zsuzsa, az MTV képzőművészeti osztályának vezetője szervezte meg, hogy találkozzam Lajossal. Szalay fogadásán Zsuzsa egyszerűen csak csendet kért, és mondta, hogy „Lajos, itt a kis Maczky, őt akarom bemutatni”. Szalay Lajos fölállt, odajött elé, nálam jóval magasabb volt, meghajolt és azt mondta: „Kedves öcsém, nagyon boldog vagyok, hogy téged személyesen megismerhetlek,

Névjegy: Kő Pál

Ha megkeressük a sokak által Lujos mesterként ismert Kő Pál életrajzát a Magyar Művészeti Akadémia honlapján, még bizonytalanabbá válhatunk, hogy mi is az igazi neve a Kossuth-díjjal és Nemzet Művésze címmel kitüntetett szobrászművésznek, egyetemi tanárnak, ugyanis ezt a felsorolást találjuk a neve helyett: Kő Pál (Pataki Lajos, Maczky Levente Lajos, Maczky Levente, Maczky Lajos, Lujos).

Ennek a magyarázata akár egy fordulatossá váló családregény is lehetne, amely a művész szüleinek szerelmi történetével indulna: ugyanis a cselédlány Pataki Terézia szemet vetett az úrfira, Maczky Bélára, és ebből a szenvedélyből született meg a fiuk 1941. június 2-án Perespusztán. A gyermeket az édesanyja családnévén, Pataki Lajosként anyakönyvezték, az édesapja viszont, amikor az elemi iskolába íratata, Maczky Leventeként jelentette be. A Kő Pál nevet pedig felnőttként már maga választotta.

Számos köztéri szobra látható országszerte, ő készítette a Mohácsi Történelmi Emlékhely rendezési koncepcióját. Hevesen állandó kiállítása van, és 1986-tól harminc évig nyaranta művésztelepet vezetett itt, melynek emlékét és élményét az Eötvös József Református Oktatási Központban és az udvarán látható művek őrzik.

rövidfény

Bonczidai Éva

ÁTVILÁGÍTÁS

Ravasz könyv Szöllősi Mátyás *Váltóáram* című novelláskötete, melyért a legjobb első prózakötetes szerzőnek járó Margó-díjat vehette át nemrég az író. A nagylélegzetű novellák közös motívuma, hogy az Orion csillagkép egyik csillagának felrobbanása után éles, fehér fény világít éjszakánként is, e fényben pedig kilenc egyszerű és erős történet játszódik olyan hétköznapi világban, melyek akár a sajátjaink is lehetnének. Ráadásul a novellák egy-egy hőse néha felbukkan egy másik történet mellékszereplőjeként, és ettől az olvasónak néha olyan érzése támad, mintha minden szembejövő ember életébe belelátna.

E szupernóva-robbanással átvilágított könyv szerzője költőként debütált, drámát is írt és fotósként is ismert – ez a többrétű tehetség pedig mind tetten érhető a hőmpolygó történetek képességében, párbeszédeiben és izgalmas asszociációiban.

Szellősi Mátyás meghökentető módon a test szempontjából mesél: pontosan tudósít arról, hogy egy-egy szereplő mit érez. És ez nem hosszas belső monológokat, pizmogó önértelmezést és lélekben vájkálást jelent, hanem valóban pusztán a test reakcióit, amelyek valahogy mégis feltárják a lélek működését. Olyan érzékletesen látatja, milyen fizikai tüneteket okoz a kiszolgáltatottság, a gyász, a megalázottság, hogy mint valami ősi balsejtelem erősödik az olvasóban a döbbenet, hogy talán minden történetünk csupán néhány akaratlan izomrángás, egy-egy nehezen oldódó szorítás a mellkasunkban vagy a beleink görcsös rándulása.

Szellősi Mátyás: *Váltóáram*.

Európa Könyvkiadó, Budapest, 2016.

Demeter Szilárd

KRIMIVAKSÁG

Amióta lehátráltam a sznobizmusról, az esztétikai mércém jelentősen leegyszerűsödött: jó könyv az, amit végig lehet olvasni. Azért maradtak bennem előítéletek, például skandináv krimi sokáig nem vettem a kezembe, mert a viking metál és az Ikea után fenntartásokkal éltem bármivel szemben, ami északról érkezett.

A lélektani gátat először a Millenium-trilógia repesztette meg (Stieg Larsson remekművéből filmet is forgattak). Arra csak bólintottam, az Edda-énekek, a Kalevala és Henrik Ibsen után épp ideje volt valami olvashatót is letenni az asztalra. Mert hiába van a skandináv irodalomban tucatnál is több irodalmi Nobel-díjas szerző, olyan íróról egyről tudunk, akit a díj odaítélése után felfedeztek maguknak a magyarok, őt Kertész Imrének hívják.

A krimivakságból Jo Nesbø gyógyított ki. Nyári szabadságos olvasmányként vettem meg a *Vörösbegy* című könyvét, hogy aztán a székely hegyek között megőrüljek, mert nem tudom azonnal megvásárolni a sorozat összes részét. Pár napja jelent meg a tizenegyedik Harry Hole-kötet magyarul, úgy vártam, mint egy tini rajongó kedvenc énekesének az új klipjét.

Harry Hole, az (ex)alkoholista, depressziós zsarú továbbra is több, mint zsánerfigura, nagyon is emberi. Nesbø valamit nagyon tud: a könyvei megteremtik a maguk metafizikáját, beszippantanak, és éppen azért érzed magad otthonosan bennük, mert a szereplői hús-vér személyek. A gyilkos a szomszédod, egy közülünk, és ez olyan tudás, amiről hajlamosak vagyunk megfeledkezni.

Jo Nesbø: *Szomszédosság*. Animus Kiadó, Budapest, 2017.

próza

AFRIKA

Prospektus Ecinek

Afrikában süt a nap, van nagy meleg, Északi-sarkról jöttek, hűtőszekrényben élők ott kiolvadnak, felengednek, melegednek. Hideg nyirokmirigyűek ott örvendenek.

Afrikában van sok klassz sivatag, sok klassz sivatagban van sok klassz homok, ott építik a legmenőbb homokvárakat.

Afrika a nagy homokozó.

Afrikában vízesebbek a vizek, hegyesebbek a hegyek, és forróbban ég a tűz. Afrikában ősbib minden, Afrikában még minden új.

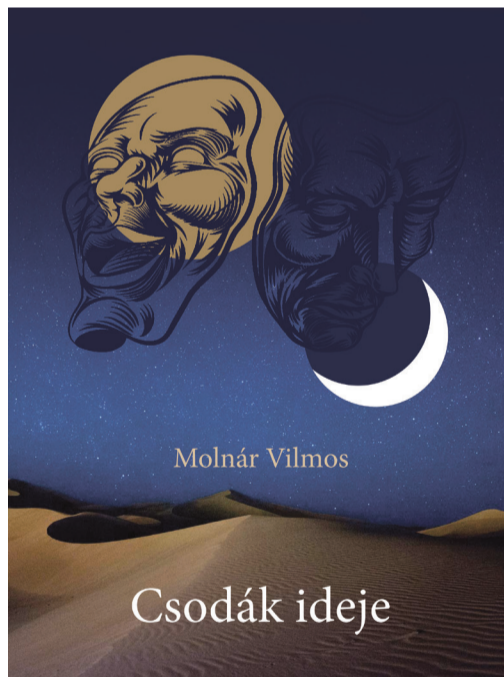
MENNI FOG

Meglásd, egyszer fogom magam, és elveszlek feleségül. Csak gondolok egyet, és elveszlek. Juj, hogy elveszlek! Mint a huzat, mint a vöcsök, mint a piny! Stb. Úgy elveszlek. Teljesen beteg leszel tőle, úgy elveszlek.

Hiába, hogy a külsőd nélkülöz minden kellemet és csint, úgyis elveszlek. Hiába, hogy lehetetlenül viselkedsz társaságban, úgyis elveszlek. Hiába, hogy nem akarsz férjhez menni, úgyis elveszlek. Jóságos ég, de még mennyire, hogy elveszlek!

Te természetesen ellenkezni fogsz, ezt én sem gondoltam másként. De ez már előre bele lesz kalkulálva a dologba, és rajtad nem sokat segít. Nem, nem.

Mit számít, hogy hisztérikus vagy, és olyankor könnyen eljár a kezed? Mit számít, hogy több pihe nő az orrod alatt, mint amennyi kívánatos volna? Mit számít, hogy te nyolcvanhét kiló vagy, én meg csak hatvanöt? Mit számít mindez, te nagy, kövér baba? Jusst is elveszlek, leszel nyolcvanhét kiló feleség.

UTAZÁS VONATTAL

– *inglis lesszön námbör förtín* –

Ez itt egy vonat. A vonat zakatolva halad a síneken tova. Mit csinál a vonat? Zakatolva halad a síneken tova.

Ez itt Hjúg bácsi. Hjúg bácsi utazik a zakatolva haladó vonaton. Mi a Hjúg bácsi foglalkozása? Az ő foglalkozása karbantartó géplakatos. Hjúg bácsi egy szakember. Ő naponta utazik a vonattal. A csicsai kurszával. Reggel utazik be a munkahelyére. Délután utazik haza. Most délután van. Szép idő van.

Hjúg bácsi a vonatra várva nem tölti potyára az idejét. Ilyenkor ő iszogat munkatársaival, jó komáival. Kik a Hjúg bácsi munkatársai, jó komái? Dzsordzs, Dzsek, Dzsím, Dzsó, meg a jópofa Bob. Ők iszogatnak jóízűen sok finom, erős pálinkát, cukját.

Hjúg bácsi többnyire berűg, mint a disznó, részeg lesz, mint a segg. Mennyire lesz részeg Hjúg bácsi? Veri-veri máccs. Ilyenkor ő alszik, mint a bunda. Akárcsak most is. Hjúg bácsi a vonaton utazva nem tölti potyára az idejét.

Hjúg bácsi hirtelen megébred. Homályos tekintettel, kábultan néz körül. Mit csinál Hjúg bácsi? Hirtelen megébred, és homályos tekintettel, kábultan néz körül. A vonat már nem zakatol. A vonat áll. Miért áll a vonat? Ki tudja... De Hjúg bácsi sejt valamit. A vonat azért áll, mert befutott a végállomásra. Nem az első eset. Nem baj. Hjúg bácsi átaludta a saját állomását. Nem az első eset. Nem baj.

Afrikában az oroszlan nem csak címerállat, kötögető néger nagymamák lábainál jóllakott vízilovak dorombolnak.

Afrikában néhol még eszik az embert, nem finnyáskodnak.

Afrikában tamtam dobon játszik a filharmónia, és ha este lesz, empire state buildingnyi tábor tüzeket gyújtanak.

Afrikában forró a tánc, mint a föld, Afrikában forró a föld, mint a láz.

Afrikában mezítláb dobog a dzsigoló a porban, ezért nincs aztán lábszaga.

Afrikában divatszín a fekete, sikk az afrofrizura.

Afrikában monszunnak hívják a gőzfürdőt, erotikának a pszichoterápiát.

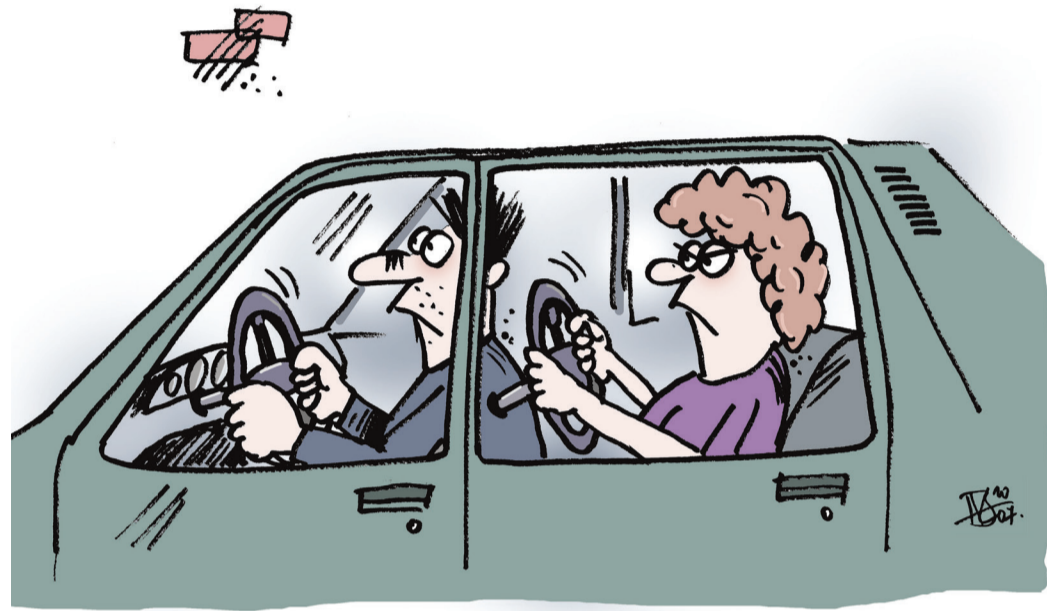
Afrikában tika-tika, Afrikában füledt az éghajlat, friss az erotika.

Afrikában látszik az ülep, Afrika a nagy nudistatelep.

Afrikában nincs szőke, frigid, méla Erika, Afrikában van Afrika.

Afrika, Afrika!

És egyáltalán: az a kontinens, ahol egy fővárost úgy hívnak, hogy Ouagadougou – sosincs elveszve.

szöveg nélkül

Egy szép napon élére vasalt nadrágban állítok be hozzátok, s markomban holmi hervadt spenótokat szorongatok. Úgy intézem, hogy tenyerem megfelelőképpen lucskos legyen az izgalomtól, és meglátod, még dadogni is megtanulok. Valami szörnyű lesz, de roppant fogom élvezni.

Kedves szüleid is megborzonganak majd a látványtól, ilyen elavult cécóra ők sem számítanak. De figyelj csak meg: téged nem is fog annyira kellemetlenül érinteni, amikor szándékosan elcsépelte frázisokat puffogatva megkérem a kezedet. Kicsit meg is leszel hatódva, nem túlságosan, annyi épp elég. Kedves szüleid pedig eladnak, mint egy tehenet.

Hogy most undok vagy velem, mert még ellenszenves vagyok neked, nem tesz semmit. Tudjad: most még te sem vagy nekem túlzottan rokonszenves. De negyven-ötven év alatt, figyelj csak meg, milyen szépen összeszokunk. Figyelj csak meg!

Végül is nagyjából egyre megy, kit veszek feleségül, végül is szinte mindegy, kihez mérsz férjhez. Gyerekünke pedig majd hat lesz, és minden gyerekünknek lesz majd hat gyereke.

En akarom, te nem akarod, minden jól van hát: készüljünk a lagzira.

A menyegzőt úgy fogjuk rendezni, ahogy te is utárod, és ahogy én is utálok, de ahogy mindketten szeretni fogjuk nyolcvanéves korunkban, mikor majd nosztalgizunk. Meghívunk minden hóbortos nagybácsit, minden nyomasztó nagynénit, és nagyszerűen fogjuk magunkat érezni. Közben, szinte észrevétlenül, te is el fogod rebegni a boldogító igent. A fényképész csak fehér-fekete filmmel fotózhat, de azt mindenféle lehetetlen színnel retusálhatja, és mi fő helyen a falra akasztjuk.

Szinte szépséges arám, ma még duzzogsz, fűjsz és morogsz, néha pofozkodsz. De unokáink bűdös pelenkát rendezgetve teljes lesz köztünk a harmónia.

Hjúg bácsi kinéz a vagon jobb oldali ablakain. Mit lát ő? Oda-kint az idő derűs, napsütéses. Felhő sincs az égen. Az emberek rövid ujjú ingben jönnek-mennek. Mit csinálnak az emberek? A felhőtlen ég alatt rövid ujjú ingben jönnek-mennek.

Hjúg bácsi kinéz a vagon bal oldali ablakain. Mit lát ő? Odakint zuhog az eső, bődületes nagy felhőszakadás jó le. Az ablakon lefolyó víz miatt alig látni ki. Mi miatt látni ki alig? Sok a víz.

Hjúg bácsi ordítva áll a vagon közepén. Mindenfélék jutnak eszébe gyorsan. Ez már delirium tremens volna? Saját szép esze elment volna? A felhő széle hosszasan a vagon fölött pontosan közepén volna?

Egy jó szakember okos ember. Okos ember, ha teheti, a hibát nem magában keresi. Hjúg bácsi munkatársaira, jó komáira gondol. Dzsordzsra, Dzsekre, Dzsímre, Dzsóra, a jópofa Bobra. Mindenfélét gondol rólok. Hjúg bácsi úgy dönt, lesz neki feltett szándéka. Mi lesz a Hjúg bácsi feltett szándéka? Az ő feltett szándéka az ivás abbahagyása lesz.

A vonat áll. A vonat a végállomáson áll. Itt éppen csinálnak vele valamit. Éppen mit csinálnak vele itt? Éppen mosatják slagokkal neki az egyik oldalát. Legyen szép tiszta, legyen öröm ránézni, legyen a vasút büszkesége.

Délután van. Szép idő van. A felhőtlen ég alatt a sok rövid ujjú inges jön-megy.

vers

Szöcs Géza

Az istennyila és a hattyú

A földszinten volt a kocma
A Madárhoz: À L'Oiseau.
Nem értettem, hogy mért így írják
ha úgy ejtik Á Loázó.

Én úgy hívtam: a Hattyúhoz.
Mert úgy tudtam, hogy változást
Keletről majd egy hattyú hoz.

2.
S az a csattanás,
egy szép napon!
Talán az Atyaisten?!
Ő kívánt jónapot?
Mi dörrent akkorát?
Lehet, hogy itt a perc,
valaki végre hát...?!

Á dehogy, csak a szél.
Bevágta odafent
az erkély ablakát

az erkély-ablakot.

Popescu meglapult,
Szabó is hallgatott.

Nem tudható
s nem kideríthető
milyen nyelven hallgat a nyúl.
Cofaru néni varr a gangon.
Figyeli őt az ablakából

a ház szatírja, Szikra úr
ki nőt csak pénzért kaphatott.
Szabó úr némán hallgatott.

Hallgatva énekelt az énekesnő
s a dadogós dadogva hallgatott,
Gulácsit megtámadta a gégerák
és hajladoztak a néma fák,
némázott folyton a néma gyermek
és szava sem volt a kalugyernek.
És ezek olyan idők voltak
hogy még a papok sem papoltak.
Szabó is hallgatott.

Más világot éltünk mi akkor.

Ez volt a Madarak Borozója,
Le Borozeau des Oiseaux.
melyben – nem titok ma már –
a halott: az tetsz-halott volt
és a madár: tetsz-madár.

A hídon át pedig
a Traján út felől
egy férfi ballagott
és szája zárva volt
és szája ferde volt
mint akit éjszaka
négy rendőr vallatott.

Garzó Péter meg másnapos volt
s Szabó csak hallgatott.
A söntéspult mögött
Negru is hallgatott.
A padlástérben cimborám,
Blumenfeld Zsolt lakott.
S az anyja és a nagymamája,
családjuknak nagy blamája.

S mert két fülét befogta,
két szemét eltakarta:
semmit se láthatott,
semmit se hallhatott
így aztán nem csoda
hogy Szabó hallgatott.

A Nép se mindig érthető.
Mért nem veti le a cuccot
melyet vonakodva hord.
Hányan játsszák hát a futballt?
That's eleven – szólt a lord.

Tetsz-eleven volt az élő
és a halott tetsz-halott.
Miközben Szabó hallgatott.

3.
S amikor zárórát ütött az óra,
sötétbe borult az Oazó.
S én felütöttem azt a könyvet
amelyben az olvasható
hogy **ÍM LEBEGVE MINT a HATTYÚ
JÓ KELETRŐL EGY HAJÓ.**

(Budapesten, 1990 januárjában
és 2012 tavaszán)

debüt

Dezső Kata

A néha nem-ekről

Én a lovakra gondoltam azokból
az időkből, mikor még nem gondoltam
kényszeres folytonossággal kettőnkre,
ha láttam őket.
Szerettem bennük,
hogy nem olyan nyomorultak,
mint mi, és általunk ez az egész,
és hogy tudnak hova menekülni
egy banális helyzetkomikumból.

Nem kerestem kiutat, hisz régen se vitt feléd,
és nem hazudtam tovább magamnak,
a szép dolgokért ezt is el kell tűrni.

Aztán reggelit csinálok neked,
rántottát öreg olajból, zsíros sonkával,
te kikéred magadnak, és veszekedni kezdesz,
felvázolod a tojásokon keresztül,
miért szar így élni, és miért nem fedi egymást
a kettőnk lélekszerkezete, sírsz is és vádolsz
otthagysz a megárvult közös házban,
várod, hogy utánad fussak, és meggyőztelek,
hogy jól van az úgy, és a szép dolgokért ezt is el kell tűrni,
de ehelyett befejezem a reggelidet, nem nézek utánad,
mert én végig a lovakra gondoltam.

Holtomig Londonig

A távolság csak megnyúlt téboly,
út és idő honvágyas szorzata,
melyben a szerelem is éppoly
megállíthatatlanul húz haza.

A távolság már rég nem postabélyeg,
se borítékban tiszta mondatok:
egy téglalap, csak egy műanyagkéreg,
s mögötte összegyűrt papírlapok.

A távolság csak elnyúlt távlat,
egy jövőkép fakó nyomvonala
vagy vezetéknyi rövidzárlat
és körénk tornyosul mindenhova.

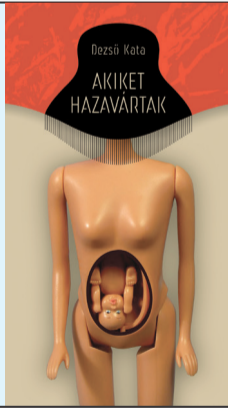
Az égen egy csillagos holdfogát
araszolgat, aszfalt az égbolt teste,
vigyen, hozzon, viselje gondodat,
ha szemedre önti színét az este.

Most pedig, mert gyávaság másra várnom:
szavaimat az óceánba hordom,
hogy a víztükör majd szilárdan álljon
aznap, amikor hazaindul London.

Dezső Kata

1996. augusztus 25-én született Zalaegerszezen. A Zalaegerszegi Zrínyi Miklós Gimnáziumban érettségizett, jelenleg a Pécsi Tudományegyetem másodéves esztétika-néprajz szakos hallgatója.

Első kötete az Előretolt Helyőrség Íróakadémia gondozásában e hónapban jelenik meg, *Akiket hazavártak* címmel. (Borító: Szentés Zágon)

1956-ra emlékezve

Alberto Mondadori

Preludium

November negyediktől hallom kiáltozni őt.

Hogy az álom semmivé foszlik.

Hogy a víz a kenyér a bor
féreggel telik,
s az olajfa bogyói.

Hogy a fiúk rémülten fürkésznék,
sértett reményükben bolyongnak,
és zavart lépteik
bizakodón
vonaglanak szívükben.

Hogy asszonyod megváltozott,
ha a kifosztott vonások
félőn időznek
ismeretlen arcon.

Minden más hang kialszik
most, hogy mind élesebben
sikoltja egy nő
tehetetlen dühét
égi tébolyult kínban.

Magát gyűri az ég –
száraz cserjék görcse –
a holtak fölé a hóban,
mely vérell festett meg
minden egyes utcát.

Alberto Mondadori

a legnagyobb és legismertebb olasz kiadóvállalat alapítójának és igazgatójának, Arnoldo Mondadorinak a fia, akinek intellektuális ambícióit nagy konfliktusok árán sikerült csak kibontakoztatnia az apa nyomasztó vállalkozói súlya és elvárásai miatt. Politikai tanulmányai mellett a filmezéssel barátkozott, s már itt érdekes alkalmi kapcsolatba került a magyar irodalommal: 1935-ben Mario Monicellivel forgatja *A Pál utcai fiúk* filmváltozatát. Az igazi tanulóéveket mégis talán a háború jelentette számára, melynek során kiküldött tudósítóként Magyarországon, Németországban és a Szovjetunióban járva és újságcikkeit írva szembesülhetett ezen országok konkrét valóságával. Itt megszerzett emlékképei visszaköszönnek majd nagyszabású költeményében, melynek magyar változatát az Olvasó most a kezében tarthatja.

A Canto d'ira e d'amore – mint az Sárközy Péternek a könyv végén található összefoglaló tanulmánya írja – „egyszerre vall hűséget és fejezi ki csodálatát a magyar fiatalok és munkások hősi harca iránt, gyászolja a halottakat, a megkínzottakat és meggyilkoltakat”.

Most a Magyar PEN Club az Olvasó kezébe adja e közel hatvan éve aktuális költői művet: A harag és a szeretet énekét Magyarorszáért.

(Részlet Alberto Mondadori: *A harag és a szeretet éneke Magyarorszáért* című könyvének előszavából. Budapest, Magyar PEN Club 2017, szerk. Székely Endre)

versszerető

Tisztelt versbarát olvasónk!

Rovatunk bemutatkozási lehetőséget biztosít a kezdő és haladó, befutott vagy még fel nem fedezett alkotók számára is. Bárki elküldheti hozzánk a verseit, és amennyiben azokat közölhetőnek (jónak) tartjuk, szívesen megjelentetjük rovatunkban. Igény szerint levélben vagy személyesen is elmondjuk véleményünket.

A küldeményeket minden esetben pár soros életrajzzal várjuk.

E-mail: szerkesztoseg@kmtg.hu

Tárgy: **versrovat**

Postacím: 1054 Budapest, Alkotmány utca 12., III. emelet 21.

csontbrigád

AZ ELŐRETOLT HELYŐRSÉG ÍRÓAKADÉMIA

Orbán János Dénes

Sokan vitatják, hogy az írás művészete tanítható és tanulható lenne. Még az írók között is találunk olyanokat, akik azt vallják, hogy költőnek, írónak születni kell, tanulni nem lehet. Ilyen alapon azonban semmiféle művészeti akadémiának nem lenne létjogosultsága.

Az írást régebben igenis tanították, és igen nagy sikerrel. Például ha valaki poéta és a bölcsészet polihisztora kívánt lenni a 15. században, az beiratkozott a híres Veronai Guarino ferrarai iskolájába, és ott megtanulhatta a mesterség minden csínját-bínját. Hogy mennyire jól, azt a mi Janus Pannoniusunk költészete is tükrözi. Guarino iskolája olyannyira haladó volt, hogy a pajzán versírás a szakmai gyakorlatok közé tartozott, ez a magyarázata annak, hogy legelső költőnk életművében oly gyakoriak a mulatságos malacságok.

Sajnos az ilyen tanintézmények már rég eltűntek, és napjainkra az irodalmi tehetségkutatás esetlegessé vált. Ha valaki el kívánt mélyülni az írásművészetben, valamelyik tapasztaltabb íróhoz vagy a fiatal írókat tömörítő szervezetekhez kellett fordulnia. De nem ugyanaz időnként találkozni rangosabb pályatársakkal és részt venni egy-egy workshopon, mint több évig rendszeresen és módszeresen tanulni egy erre szakosodott intézményben.

Nemcsak esetleges volt az utóbbi idők tehetségkutatása, hanem az esélyegyenlőség-gel is hatalmas problémák adódtak. A rendszerváltást követően a magyar irodalmi élet elindult az elitizálódás, a belterjessé válás útján, és a fővárosi vagy nagyvárosi irodalmi körök egyre elérhetlenebbé váltak a Nagykörúton kívül élők és a határon túliak számára. Oda jutottunk, hogy paradox módon manapság nehezebb eljutni Érmindszentről Budapestre – az Értől a Nagy Océánig –, mint Ady idejében.

Ezelőtt bő negyedszázaddal joggal várhattuk el, hogy a magyar bölcsész-társadalom – a történelem folyamán először kiszabadulván a cenzúra és a politika bilincseiből – újraértékeli a magyar irodalmat és művelőit, a kezdetektől a jelenkorig, egységesíti az anyaországi, a trianoni

határokon túlra szakadt tartományok és a nyugati emigráció magyar irodalmát. De nem ezt történt, a bölcsész-társadalom szakértáborokra szakadt, és ezek küzdelme kaotizálta a kánont, pontosabban párhuzamos kánonokat hozott létre. Pedig a kánonnak nem az ideológiákat kellene tükröznie, nem azt, hogy ki nemzeti-konzervatív vagy ki liberális, ki népies vagy ki urbánus és ki határon inneni

tucatjait illene újrapozicionálni, megadni nekik a klasszikussá válás esélyét.

Ezek a gondolatok vezettek egy állami íróakadémia megalapításához. És mivel nemcsak az irodalomban, hanem a többi művészeti ágban is hasonló a helyzet, egy ernyőszervezet – a Kárpát-medencei Tehetség-gondozó – jött létre 2015-ben. Ennek első vállalkozása az Előretolt Helyőrség Íróakadémia, amelyet reményeink szerint a jövőben egyéb művészeti projektek követnek.

Az íróakadémia alapelve az esélyegyenlőség. Bárhol is él a tehetség, bármilyen szociális nehézségekkel is küszködik, intézményünk megteremti számára a méltó anyagi és szakmai körülményeket a tanuláshoz, az alkotáshoz, az írói kiteljesedéshez.

Az íróakadémiába pályázati úton lehet bekerülni, pályakezdőknél és haladóknál (mentorok) egyaránt, a felvételi vizsgákat minden év májusában tartjuk. A képzés három évig tart, ezalatt az akadémiai oktatók – professzionális alkotók – és külső munkatársak segítenek az írói képességek kiteljesedésében. Nemcsak oktatással, hanem könyvkiadással is foglalkozunk, ez év végéig 25, a jövőben több mint ötven könyvünk jelenik meg, köztük debüt-kötetek, mentoraink és oktatóink könyvei, valamint értékmentő kiadványok a közönség számára kevésbé ismert remekíróktól. Ugyanakkor úgy-nökségként is működünk, szerzőinket menedzseljük, népszerűsítjük. Az írásművészet mellett szerkesztést, művelődésszervezést és kulturális újságírást is lehet tanulni.

Az Előretolt Helyőrség Íróakadémia sokat hangoztatott célja az, hogy az elitizált szépirodalomtól elriadt közönséget visszacsábítsa. Olyan irodalmat akarunk művelni, mely egyszerre felel meg a magas szakmai kritériumoknak és a közönség igényeinek is. Bízunk benne, hogy az Előretolt Helyőrség Íróakadémia hatása hamarosan érződni fog a kortárs magyar irodalmi életben, és visszahozzuk az Olvasók életébe a szépirodalom olvasásának örömét.

Orbán János Dénes, az Előretolt Helyőrség Íróakadémia projektfelelőse

Fotó: Kozma Zsuzsi

vagy túli, hanem arról kellene szólnia, hogy vannak jó írók, és vannak, akiknek a művei túl könnyűnek találhatók az igazságos – hangsúlyozom, az igazságos – megmérettetéskor.

Így aztán számos kiváló író – politikai-ideológiai játszmák áldozataként, vagy egyszerűen csak az önérvényesítési képesség hiánya miatt – gyakorlatilag ismeretlen maradt a nagyközönség számára, és mások, talán kevésbé érdekesek aratták le helyettük a babérokat. Azaz nemcsak a fiatal, hanem az idősebb tehetségek is gyakran kiérdemelnék a figyelmet, élő és nemrég elhunyt remek írók

pillanatképek az Íróakadémia életéből

SZAKMAI HÉTVÉGÉK

A havonta megrendezendő szakmai hétfőgék tömbösítve képezik az íróakadémiai oktatás gerincét, hiszen az oktatók a saját kiscsoportjaikkal rendszeresen együtt dolgoznak a tanév közben, ezektől a kiemelt időpontoktól függetlenül is. Több részből tevődik össze a szakmai hétfőgék tevékenysége – ezek közül az egyik leghangsúlyosabb a meghívott vendégek előadása vagy a velük való beszélgetés. Az elmúlt másfél év során az íróakadémián előadást tartott többek között Adamik Tamás, Csabai Márk, Csapody Miklós, Elek Tibor, Farkas Dénes, Ferdinandy György, Fráter Zoltán, Géczi János, Háty János, Likó Marcell, Márton László, Pomogáts Béla, dr. Sándor Eszter Anita, Szócs Géza, Térey János és Turczy István. (A vendégek közül azóta többen az íróakadémia oktatói lettek.) Emel-

lett, a szakmai hétfőgéken az íróakadémia oktatói összevont órákat tartanak hallgatói csoportjaiknak: itt nem csak a csoportkohézió erősödik, hanem sor kerülhet az elkészült, illetve készülő művek részletesebb vizsgálatára. Ezenkívül belső védések is vannak, melyek során a kötetmegjelenés előtt álló szerzők kéziratát vitatja meg az akadémia közössége, így segítve pályatársaik kéziratának végső formához való közelítését. Az opponens véleménye mellett a tagság értékes javaslatokkal járul hozzá a készülő kiadvány sikeréhez. Az Anonymus-műhelymunka alatt pedig előre megadott témákra, név nélkül megírt és felolvasott szövegeket vitatnak meg a hallgatók. Mivel a szerzők kiletét homály fedi, az építő jellegű kritikai hang sokkal erőteljesebben képes megnyilvánulni.

Fotó: KMTG

Armos Lóránd költő moderálja Dezső Kata debüt-kötetének belső védését az íróakadémián

ELŐRETOLT HELYŐRSÉG IRODALMI KARAVÁN

Fotó: KMTG

Az íróakadémia kiemelt rendezvény-sorozata az Irodalmi Karaván felolvasó-körút, amely 2017 márciusában indult el. A felolvasó-körút célja, hogy a fiatal kortárs irodalom teljesítményeit ne csak Budapest és a nagyobb magyarországi városok, hanem minél több magyarországi település közönsége megismerje. Rendezvényeink során kiemelt szempont, hogy minél szélesebb közönségréteghez eljuthassunk, ezért a kulturális intézményekben (művelődési házak, könyvtárak) meghirdetett eseményeket egyetemi kávézóknak, kortárs kulturális központoknak, zenés szórakozóhelyeken megrendezett estek egészítik ki. Emellett helyi általános iskolákba, középiskolákba is ellátogatunk, hogy rendszeres irodalomórán, kreatív írásgyakorlatok felhasználásával hozzuk közelebb a

legfiatalabbakhoz a kortárs irodalmat és biztassuk őket az alkotásra. A résztvevők összeállításánál elsődleges szempont, hogy pályakezdő és mentorok/oktatók egyaránt képviseltesék magukat, így a legfiatalabbak a tapasztaltabbak szakmai irányítása, moderálása mellett próbálhatják ki magukat a nyilvános szereplések terén. Rendezvényeink során minden alkalommal fotódokumentáció készül, felvesszük a kapcsolatot a helyi média képviselőivel, a fényképek, a sajtóvisszhang és a résztvevők naplójellegű beszámolója a KMTG honlapján megtekinthető.

Amennyiben Önök is szeretnék, hogy Irodalmi Karavánunk ellátogasson településükre, keressék bizalommal rendezvény-szervezéssel foglalkozó kollégáinkat a program@kmtg.hu email-címen.

ELŐRETOLT HELYŐRSÉG SZABADEGYETEM

Első ízben, de a hagyományteremtés szándékával rendeztük meg Gyulán az Előretolt Helyőrség Szabadegyetemet 2017. szeptember 26. és 28. között. Az esemény fókuszában a kortárs magyar kultúra állt, kiemelt figyelemmel az irodalom és a társadalmi kapcsolataira. A program nemcsak a KMTG által működtetett Előretolt Helyőrség Íróakadémia hallgatói, de a nagyközönség előtt is nyitott volt: mesterkurzusokon, előadásokon találkozhattak az irodalom és a társadalmi kapcsolataira.

dó képviselőivel, esténként pedig zenés irodalmi esteken, koncerteken vehettek részt. A szabadegyetemen előadott Szörényi Levente Kossuth- és Erkel Ferenc-díjas zenész, Stumpf András Prima-díjas újságíró, Futaki Attila, a nemzetközileg is elismert képregényrajzoló, a Kossuth- és Prima Primissima-díjas Kaláka együttes, Nemere István író, a többszörös Fonogram-díjas Anna and the Barbies zenekar, valamint a MOME és a Partiumi Keresztény Egyetem oktatói és hallgatói.

Pál Dániel Levente, az Irodalmi Jurta vezetője kérdezi Tóth Verát a könyvről Ópusztaszeren

Fotó: KMTG

KIRÚGUNK A HÁMBÓL

Mivel az akadémiai közösség összekovácsolódásának elsődleges helyszínei a szakmai táborok, az íróakadémia eddig két ilyen rendezvénysorozatot szervezett a tagságának: az elsőt 2016 nyarán Felsőörsön, a másodikat 2017 tavaszán Szigligeten. Felsőörsön, az alakuló táborban a tagság először töltött együtt hosszabb időt, és ezt mindenki arra használhatta, hogy jobban megismerje kollégái szakmai életútját. Előadást tartott Boldog Zoltán, Makkai

Ádám, Nényei Pál és Zalan Tibor, Szigligeten pedig Szentmártoni János, Egger Géza és Földes László Hobo előadását hallgathatták meg a résztvevők. Az alkotótáborokban műhelymunka zajlik, de a szakmai hétvégékhez képest itt nagyobb hangsúlyt fektetünk az informális beszélgetésekre, és a tagság megtapasztalhatja a közösségben rejlő lehetőségeket. Az ilyen táborok hatása meglátszik a későbbi műveken, és több esetben közös szerzői munkák születnek.

Muszka Sándor, Sántha Attila, Nagy Koppány Zsolt és Demeter Szilárd „nyeletlenkedik” a Kürtőskalács Fesztiválon

Fotó: KMTG

ELŐRETOLT HELYŐRSÉG ÍRÓAKADÉMIA KIADÓ

Idén ősszel elkezdtük felépíteni a saját kiadónkat is. Megjelenésre vár több mint két tucat kötet, amelyet az íróakadémia tagjai írtak. Reményeink szerint – és a nyílt közbeszerzést elnyerő nyomda kapacitásának függvényében – már a karácsonyfa alá tudunk tenni húsz kortárs irodalmi művet. A Kiadó a jövőre nézve az íróakadémiai közösség művei mellett értékmentő feladatot is felvállal: olyan művek (újra)kiadását tervezzük, amelyek az elmúlt ötven évben születtek magyar szerzőktől, és amelyek valamely oknál fogva nem jutottak el a tágabb olvasóközönséghez, pedig értékük szerint ott lenne a helyük minden könyvespolcon. Az általunk gondozott és kiadott művek ingyenes példányait igyekszünk eljuttatni minél több közkönyvtárba, közösségi térbe. Ugyanígy feladatunknak tekintjük, hogy olyan nehezebb sorsú fiatalok számára állítsunk össze könyvcsomagokat, akik egzisztenciális okokból nem engedhetik meg maguknak a könyvvásárlást. Megjelenő könyveinket egyébként rendre bemutatjuk majd a kedves olvasóinknak ezeken a hasábozon is.

TÖBBMILLIÓS IRODALMI PÁLYÁZATOK

Magyarország egyik legnagyobb díjazású irodalmi pályázatát hirdettük meg 2017-ben vers, novella, mese és regény kategóriákban. Az első háromban a fődíj egy-egymillió forint, a nyertes regény ötmillió forintot ér. A regénypályázat határideje jövő májusban jár le, a vers-, mese- és novellapályázataink lezárultak, jelenleg a zsűrizés folyik. Mindhárom kategóriában több száz pályamű érkezett. Az elbíráláshoz társadalmi zsűrit választottunk ki irodalomtanárokból és könyvtárosokból. A beérkezett pályaműveket a zsűrizés lezárultával mellékletünk szerkesztői is elolvassák, és a jobbaknak közlési lehetőséget biztosítunk. A vers-, mese- és novellapályázat nyertesait december 16-án gálaesten köszöntjük az Uránia Filmszínházban.

lyamű érkezett. Az elbíráláshoz társadalmi zsűrit választottunk ki irodalomtanárokból és könyvtárosokból. A beérkezett pályaműveket a zsűrizés lezárultával mellékletünk szerkesztői is elolvassák, és a jobbaknak közlési lehetőséget biztosítunk. A vers-, mese- és novellapályázat nyertesait december 16-án gálaesten köszöntjük az Uránia Filmszínházban.

Szörényi Levente és Stumpf András zenés beszélgetőestje a szabadegyetemen. Felleptek (balról jobbra): Baricz Gergő, Fűvesi Norbert, Szörényi Levente és Stumpf András, kérdezzett Schreiber András

Fotó: KMTG

WOODSTOCK AZ UGARON

Az Előretolt Helyőrség Íróakadémia és Magyarország egyik legizgalmasabb zenekarának, az Anna and the Barbiesnek (AATB) a kapcsolata már a kezdetektől gyümölcsözőnek bizonyult. Tavaly Pásztor Anna, az AATB frontembere meghívta az íróakadémia néhány tagját az Utópia-turájuk különböző állomásaira. Így többek között a budapesti Vágóhídon, vagy a Barba Negra Trackben nézhetett nagyot a közönség, mint a harmadik fogásra, hogy mit keres egy költő egy rockkoncerten, ráadásul még szaval is az istenadta. Olyannyira ösz-

szeért a kettő, hogy idénre az AATB Woodstock az Ugaron című rajongói táborába már külön Irodalmi Jurtát igényeltek. Az Akhal Ménes területén égett a napmelegtől a kopár szik sarja, tűzött a nap a tikkadt költők fejbűbjára, miközben hol szabad asszociációs írásgyakorlatot, hol könyvbe-mutatót tartottak. Ugyancsak az ugaron mutatták be a KMTG patronálásával létrejött *A római díszítő monológia* című verses-zenés pódiumműsort: Farkas Wellmann Endre József Attila-díjas költő verseihez Marcsák Gergely kárpátaljai költő írt zenét.

Földes László Hobo előadása a szigligeti alkotótáborban

Fotó: KMTG

FESZTIVÁLOZUNK

Az íróakadémia fontosnak tartja, hogy minél több helyszínen megmutassa magát, ezért az Irodalmi Karavánok mellett (ahol elsősorban a közönséggel találkozik) rendszeresen részt vesz különböző fesztiválokon és írotáborokban, ahol a szakmának tud bemutatkozni. Az íróakadémia tagsága az elmúlt időszakban megfordult a Bálványosi Szabadegyetem és Diák-táborban, amit Tusványos néven ismerünk, Kapolcson a Művészetek Völgye rendezvénysorozatán, a Szarvasi Vízi-színház deszkáin, a Tokaji Írotáborban,

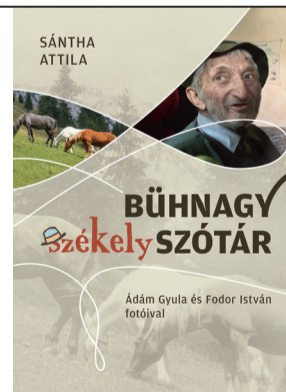
a dunaszerdahelyi Kultivál Fesztiválon, a Kolozsvári Magyar Napokon, a Nagybányai Fötér Fesztiválon, a Budapesten megrendezett Kürtőskalács-fesztiválon, a balassagyarmati Orpheusz Táborban, valamint a zsenyei Arany János Alkotótáborban. Ezek a helyszíneken a szakmai munka mellett kiemelten fontosnak válnak azok az informális beszélgetések, amelyek elengedhetetlen feltételei annak, hogy egy fiatal író kapcsolati tőkére és a karrierje szempontjából fontos ismeretsegekre tegyen szert.

ELŐRETOLT HELYŐRSÉG ÍRÓAKADÉMIA KIADÓ

Idén ősszel elkezdtük felépíteni a saját kiadónkat is. Megjelenésre vár több mint két tucat kötet, amelyet az íróakadémia tagjai írtak. Reményeink szerint – és a nyílt közbeszerzést elnyerő nyomda kapacitásának függvényében – már a karácsonyfa alá tudunk tenni húsz kortárs irodalmi művet. A Kiadó a jövőre nézve az íróakadémiai közösség művei mellett értékmentő feladatot is felvállal: olyan művek (újra)kiadását tervezzük, amelyek az elmúlt ötven évben születtek magyar szerzőktől, és amelyek valamely oknál fogva nem jutottak el a tágabb olvasóközönséghez, pedig értékük szerint ott lenne a helyük minden könyvespolcon. Az általunk gondozott és kiadott művek ingyenes példányait igyekszünk eljuttatni minél több közkönyvtárba, közösségi térbe. Ugyanígy feladatunknak tekintjük, hogy olyan nehezebb sorsú fiatalok számára állítsunk össze könyvcsomagokat, akik egzisztenciális okokból nem engedhetik meg maguknak a könyvvásárlást. Megjelenő könyveinket egyébként rendre bemutatjuk majd a kedves olvasóinknak ezeken a hasábozon is.

TÖBBMILLIÓS IRODALMI PÁLYÁZATOK

Magyarország egyik legnagyobb díjazású irodalmi pályázatát hirdettük meg 2017-ben vers, novella, mese és regény kategóriákban. Az első háromban a fődíj egy-egymillió forint, a nyertes regény ötmillió forintot ér. A regénypályázat határideje jövő májusban jár le, a vers-, mese- és novellapályázataink lezárultak, jelenleg a zsűrizés folyik. Mindhárom kategóriában több száz pályamű érkezett. Az elbíráláshoz társadalmi zsűrit választottunk ki irodalomtanárokból és könyvtárosokból. A beérkezett pályaműveket a zsűrizés lezárultával mellékletünk szerkesztői is elolvassák, és a jobbaknak közlési lehetőséget biztosítunk. A vers-, mese- és novellapályázat nyertesait december 16-án gálaesten köszöntjük az Uránia Filmszínházban.

Néhány megjelenés előtt álló könyvünk borítója

hűséges almák klubja

Kedves gyerekek!

Szerkesztőségünk örömmel fogadja meséteket, verseiteket, mondókáitokat és rajzaitokat is. Amennyiben szeretnétek viszontlátni őket lapunk hasábjain, küldjétek bizalommal a szerkesztoseg@kmtg.hu e-mail-címre vagy a 1054 Budapest, Alkotmány utca 12., III. emelet 21. postacímre. Tárty: gyermekoldal. A legjobbnak ítelt műveket közölni fogjuk mellékletünkben.

Zalán Tibor

21 Zizegés

- Zizi kúszik, Zizi mászik,
Zizi halkán dudorászik,
megkóstolja – percig sem ül –
ami az útjába kerül.
- Száll virágok közt a pille,
hunyd le kék szemedet, Zille!
Álmod útján manók járnak,
pikuláznak, muzsikálnak.
- Zizi, az egy széncinke,
feje száz színre bontva.
Akkor ez szemet eszik?
Azt. És alszik reggelig.
- Zizi a holló nem hulló,
a kovács szerszáma
nem olló, üllő,
aki ül, nem álló, ül ő,
legjobb a nagy szemű szöllő!
- Zizi csörgővel csörög,
alatta a föld meg forog,
körülötte a világ pörög,
ide állj, ez lesz a köröd!
- Királylány leszel, hercegkisasszony
Zizi, csak hadd, a harang kongasson
éjfelet! S ha majd pillád nehezül,
palotád tornyára egy angyal ül.
- Zizi sír: nem jó most, baj van,
anya jön, segít a bajban.
Zizi sír: nagyon jó minden.
Zöld csillag ül a kilincsen.
- Ez itt a kedvenc babám,
kék hajú, kócos bábom,
magamhoz ölelve alszom,
ő simogatja az álmom.
- Ablakon túl szürke ózek:
nyári ködök elidőznek.
Nézi Zizi komoly arccal,
kettő dalol, egyik tercel.
- A tehén tejet ad,
a tyúk meg tojást.
De mit ad a disznó?
Jó viccen fogást,
de én ezt még nem
értem...
- Cook kapitány cirmos,
Chaplin macska tarka.
Én csak játszom velük.
Étesse, aki tartja!
- Két szarka a teraszon
egy zsákmányon verekszik.
Holló csap le közéjük,
most csipedik a semmit.
- Zizi hintalovat akar,
pontosabban: szeretne.
Azzal aztán világvégig,
s azon túl is mehetne!

kikapcsolódás

- Zizi, az álom nem igaz,
Zizi, az álom valóság.
Álmodban koboldok járnak,
s velük a szépség s a jóság.
- Fejjel lefelé lóg.
Mit jelent az: demagóg,
kérdi Zizi. S miféle lény
a denevér, ha szárnyán
a fény fejjel lefelé lóg?
Lehet, ő a demagóg?
- Zizi a tengerben pancsol,
delfinek ugrálják körül,
csikóhal nyerit a mélyben,
hullámon ring Zizi, s örül.
- Van egy testvérem, Bobó.
Fiú, így alaphól bohó.
Megrúg, megüt, puszil, ölel.
Jó? Rossz? Egyszer már döntse el!
- Álmomban szürke állatok
vettek körül, tudtam, álmokok.
Kik vagytok, szürke állatok?
Mi vagyunk a szelíd farkasok.
- Zizi a hintán pihen.
A hinta lebeg puhán.
Ablakon benéz egy tehén.
Dédinél pihengetsz talán?
- Zizi a zizit szereti,
könnyű és puha és édes.
De ha ebéd helyett enném,
anya valamiért mérges.
- Zizi új ruháskában illeg,
szemében kigyúl kék csillag,
büszkén csúszik-mászik: csupa nő.
Mi lesz itt kérem, hogyha megnő!

Csikós Attila

Szárny Rt.

A héja szárnya, ha rebben,
Örvény kél az egekben.
Két héja szárnya, ha lebben,
Zivatar tör ki felettem.

Hány madár reppen e dalban?
Hány ember él még angyalalakban?

Az éhes héja, ha szárnyal,
Elnémul lent a madárdal.
Cinke, veréb bejvednek,
Úgy félnek, nem cselekednek.

Hány ember szólal e dalban?
Hány angyal élhet emberalakban?

Tíz madár szárnya, ha rebben,
Zúdul a víz, feneketlen.
Száz madár szárnya, ha lebben,
Mind idejön, seregekben.

Hány madár reppen e dalban?
Hány ember él még angyalalakban?

Az éhes héja, ha látja,
Nem fél többé a madárhad.
Elszáll egy messzi világba,
Dal borul újra a tájra.
Tíz madár szárnya, ha rebben,
Árad a dal, az egekben.
Száz madár szárnya, ha lebben,
nap ragyog ott ki felettem.

Hány madár reppen e dalban?
Hány ember él még angyalalakban?

Lapszámunkat

Könczey Elemér karikatúráival illusztráltuk. Mellékletünk állandó munkatársa 1969-ben született Székelyudvarhelyen. A kolozsvári Ion Andreescu Képzőművészeti Akadémia grafika szakán 2001-ben végzett. Főállásban grafikusként dolgozik. 1994 óta több ezer karikatúrája jelent meg erdélyi napilapokban. Eddig két kötete jelent meg, amelyekben rajzai legjavát válogatták össze.

LAPSZÁMUNK SZERZŐI

Csikós Attila (1969) író, publicista,
dramaturg.

Farkas Árpád (1944) Magyarország
Babérkoszorúja díjas költő.
Jelenleg Sepsiszentgyörgyön él.

Gorondy-Novák Márton (1990) író.
Budapesten él.

Molnár Vilmos (1962) József Attila-díjas
író, a csíkszeredai Székelyföld folyóirat
szerkesztője.

Szőcs Géza (1953) Kossuth-díjas író, költő,
a Magyar PEN Club elnöke.

Zalán Tibor (1954) Magyarország
Babérkoszorúja-díjas költő, író, drámaíró,
az Előretolt Helyőrség Íróakadémia
oktatója.

